

Burinot ó papellona
 vol semblar pe 'l seu vestit...
 y com qu' es tan y tan mona,
 no ha de faltar atrevit
 que la cassi desseguít.

SE

De dijous á dijous

FEM gala de ésser Catalans, y á ningú doném l' avantatja.

Mes també, malgrat escribim en Catalá y els XVII anys de vida que compta 'l nostre setmanari, fem de no ser "Catalanistas" en lo sentir qu' aquest mot vol dir avuy en dia.

Aymants de tot lo novell y enlayrat... no hem pogut encabirns' may en l' estrét espay d' una agrupació política migrada y esquifida de las que s' úsan á la moda, que te per centro un cassino, mes ó menos luxós segons las circunstancias que l' envoltan y lo mes lluny ó aprop qu' els socis se trovan de las menjadoras comunals.

Mes ens estimém l' independencia de l' aucell de bosch que refila 'ls cants á sas aixampas, qu' el xarroteig mormolador dels pardals de Rambla quan s' en van á joch, mes qu' això 'ns fassa humils y modestos com som y volem ser.

No 'ns agrada viurer enconjts dins lo cercol de ferro de un organisme arreglerat y mourer lo cap dihent "si" eternalment com els cunillets de guix que venen els *sanctis di guixis* volem parlar sens trevas quant s' ens antoixi qu' ho hem de fer... y dir las vritats ben cla y catalá, com s' acostuma á la terra, mes que sian duras de pelar.

Volém viurer agafats del poble; plorar sos afanys y sas miseries, patir sa gana y aguantar la set mateixa qu' asseca sa gola aixuta de benestar moral y material, que li regatejan els de fora y els de dins; els forasters y els de casa.

* * *

Y despres d' exordi tan llastimós, que no voldriam pas qu' hagués humitejat els ulls dels nostres benévols liegidors, anem á parlar de la *Lliga Regionalista* que diu que 'n té 'l domicili á la Riera de Sant Joan.

Ja veuen, com no n' hí há per plorar.

Ben bé al irrevers... lo cas fa riurer.

La font d' aquests disgustos, qu' ara tot seguit explicarém, fou l' anomenat discurs que 'n Cambó va espetar al Rey, quan darrerament tingué la bondat de venins' á veurer.

La causa, els dos bandos que forman lo Catalanisme militant; els d' un costat qu' amansits per la paraula de sirena encantadora d' en Maura volen acostars' cap al turró oficial y els altres qu' exercint de "puritans" no volen de la gent dominadora res mes qu' els rossegalls qu' han pogut atrapar fins ara y no poden ajunyirs' als peus del tirá dominador.

Com que 'l camp d' operacions ahont se mou aquesta trepa, n' es la «Lliga Regionalista» allí entre ells s' ha donat la batuda, disputantse ab motíu del nomenament de sa Junta directiva la direcció de los hosts Catalanistas, congriadas per la habilitat d' en Maura, com ants hem dit.

Els procediments, han estat 'ls de sempre; 'ls mateixos qu' han fet servir per imposars' al si de las corpòracions qu' han dominat: la sorpresa.

Res vol dir que hagin trinat contra 'l caciquis-

me; son sas arts mateixas, qu' han conreat ab afany, las qu' han fet servir aquest cop aixís mateix qu' els altres.

Sols qu' arà tots son confreres.

* * *

Per primera providencia, mòstrantse enemichs de las llums de *la publicitat*, han allunyat de «La Lliga la premsa Barcelonina, fent máns y manigas per que 'l periodisme local restés orfe de representació en la junta magna.

Y aixó es de notar, quan tots recorren als diaris, tot just lo gat de casa seva mou la quà, agradantlos veurers' sarsenejats per las gacetillas.

Proseguím:

Presideix l' Abadal.

En Pella y Forgas, que fins fa parlar en castellá á la criada, presenta una esmena á la proposició de la ponencia, criant un directori.

L' una y altra son aprovadas á correu cuyteu.

Anavan fent la truita.

L' Abadal llegeix una carta d' en Carner renunciant á ser de la candidatura.

Ell fa la mateixa renuncia y aixeca la sessió per breus instants.

Torna á seguir la sessió, y en Pere R hola, proposa que per aclamació sian nomenats per fer lo directori en Prat de la Riva, en Carner, en Russinyol, l' Abadal y en Cambó.

¡Pasterada! ¡Cridoria! Tothom vol parlar... ¡aixó es un engany!

Lo president com si res:

Pres aquet acort, la Junta directiva dimiteix son encárrech ..

En Durán y Ventosa:

Proposo un vot de confiança á la Junta; ningú contesta, tots cridant y quan se pensan tornar á parlar lo president aixeca la sessió.. qu' havia anat fil per randa, quedant proclamat un directori contra l' opinió del partit.

Y els que tants de colps han fet us d' aquets procediments, ara 'n díuen un atrach.

¡Si 'n Robert fos víul Prou 's tornaría á morir.

* * *

Ningú 's podía empassar que 's quedessin arreconats 'ls mérits d' en Doménech y Montaner, ànima viventa del partit catalanista, enfront de las entramaliaduras y xarramecas d' en Cambó, que ve á quedars' l' amo del galliner, per que ni 'n Prat de la Riva, ni l' Abadal ni 'n Carner ni 'n Russinyol, poden fer altre cosa en sa impotencia política-catalanesca, que deixar fer á n' en Cambó la seva santa voluntat.

D' en Lluís Doménech y Montaner no cal parlarne.

Enfeynat en sos quefers; de génit agre y gens exprès per portar la direcció de son partit, apátich del obrar y poch avingut á donar gust á la massa bellugadissa del catalanisme que mes be tira á son profit com tots els polítichs que no pas al be de la patria, s' ha de mirar com un estoich, com mort á mans agenas y atrabiliarias lo partit criat á sos pits y passejat p' el mon com dida seca per lo doctor Robert,

l' home de mon, ben guarnit per las qualitats que
l' hi mancan á n' ell.

*
**

Si aixó no fos lamort del partit catalanista, si no
assistím á son enterro, presencièm la desmembració
seva.

Es l' obra d' en Maura.

N' es la collita del viatge real.

CALIXTE PÍ Y XARAU.

Nit de Sant Joan

Per plassas y carrers la gent dansava
al só d' acordeóns y panderets;
tothom alegre estava;
y á cada cantonada un foch cremava,
saltantlo los baylets.

Jó sol fugint bé 'n lluny de la alegria,
vaig vindrer á parar,
devant de casa teva, dolsa aymia,
no mes, per si podia
un rato ton bell rostre contemplar.

La casa estava fosca, no brillava
ni un llum, tot fosc; tot quiet.
y en mitj d' aquell bullici qu' arribava
de lluny ¡com contrastava!
¡com vá gelarme el cor! ¡que trist y fret!

Póch te pensavas tu que en aquella hora,
vetllesin lo teu son;
poch te pensavas tu, que qui t' adora
plantat fins á la Aurora,
abstret pensant en tú y fugint del mon,
vingués á contemplarte,
seguint l' impuls del cor que amor hi bat;
morintse de desitjos de gosarte;
gelós de no mirarte.
patint d' anyorament y d' ansietat.

Plorant, vegent que veuret no podia,
trista cansó canti;
no sé que vaig cantarte, vida mia,
de l' ánima 'm surtia
lo que 'n la cansó aquella te diguí.

Aixis que haguí acabat, una carteta
de dalt me vas tirar;
per mes que vulguí veuret la careta,
be 'n prest la finestreta,
sens planyer mon desitj, vares tancar

Dessota del fanal que aprop cremava,
la carta vaig obrir;
qui sap que 't diu, ansiós me preguntava;
y el cor me batejava
d' un trist pressentiment que vaig tenir.

«No puch de cap manera ab tu casarme,
«perque potsér demá,
«(mos pares que ja van emparaularme,
«fa temps, sense avissarme
«ab un hereu molt rich,» se 'm casará».

Bon Deu ¡quin cop mortal rebí m' aymia!
al enterarm' d' aixó,
furiós, de rabia plé, me retorsia,
y al meu fat malehia,
llensant malediccions que feyen pó.

Y entant, com escarnintme lo só arribava
d' alegres acordeóns y panderets;
y alli á la cantonada el foch cremava,
tot sol, ningu 'l cuydava,
perque ja nó 'l saltavan los baylets

JOSEPH VILÁ ORTONOBES

LA VICTORIA

Al meu bon amich Joan Florenti

I

Allá s' alsa la bandera
volejant per lo vent fort,
tros de drap, que ab son insignia,
representa á una nació.

Allá 'n mitj d' una gran boyra,
formada de fum y pols,
nombrosos exercits lluytan,
plens de rabia y de furor

Entre mitj dels homs destaca
un tinent, jove y hermós,
que donant un colp d' espassa
talla un cap, y á dret y tort
colps d' espasa furiós dona.
Desgraciat qui per dissort,
devant de sa cara 's posa
perque prompte caurá mort.

Ell sol revesteix els anims,
dels soldats de sa nació,
ensemps que á tots els contraris
els hi causa gran temor.
y es tanta la por que tenen
que enderrera tornan tots,
mentres tant els altres prenen
els seus bagatjes y forts
y—¡Gran victoria!—ls uns cridan
ab el cor replé de goig
ensemps que 'ls vensuts escapan
sobreixint de rabia el cor.

II

Pero la pérfida Parca
no te consideracions
y allá hont menos se l' espera
fa sentir lo seu fibló.

A aquell tinent, jove y guapo
d' imponderable valor
que l' acér no pogué véncel,
l' ha vensut un tros de plom.

Una «bala esgarriada»
ha fet blanco en el seu cor
y del seu caball cayentne
ha quedat á terra mort.

III

«La victoria ha estat completa
sols hi ha hagut aquest trastorn,
mes per aixó ha mort ab gloria,
y com á brau defensor
de la terra allá hont va neixer.»

Aixó escriu un amich bo
del tinent, á la Roseta,
l' estimada del que ha mort.

Ella plora, 's desespera
sens poguer trovar consol
y exclama:—Que es la victoria
y els llorers que 's lo que son,
si 's comparan ab la vida
del que era lo meu amor,
y massegantne la carta,
llensa llágrimas á doll,
y 's pensa que es ella sola
que esclata tant amarch plor.

Mes ¡que mils mares llevoras
repetissin iguals mots!

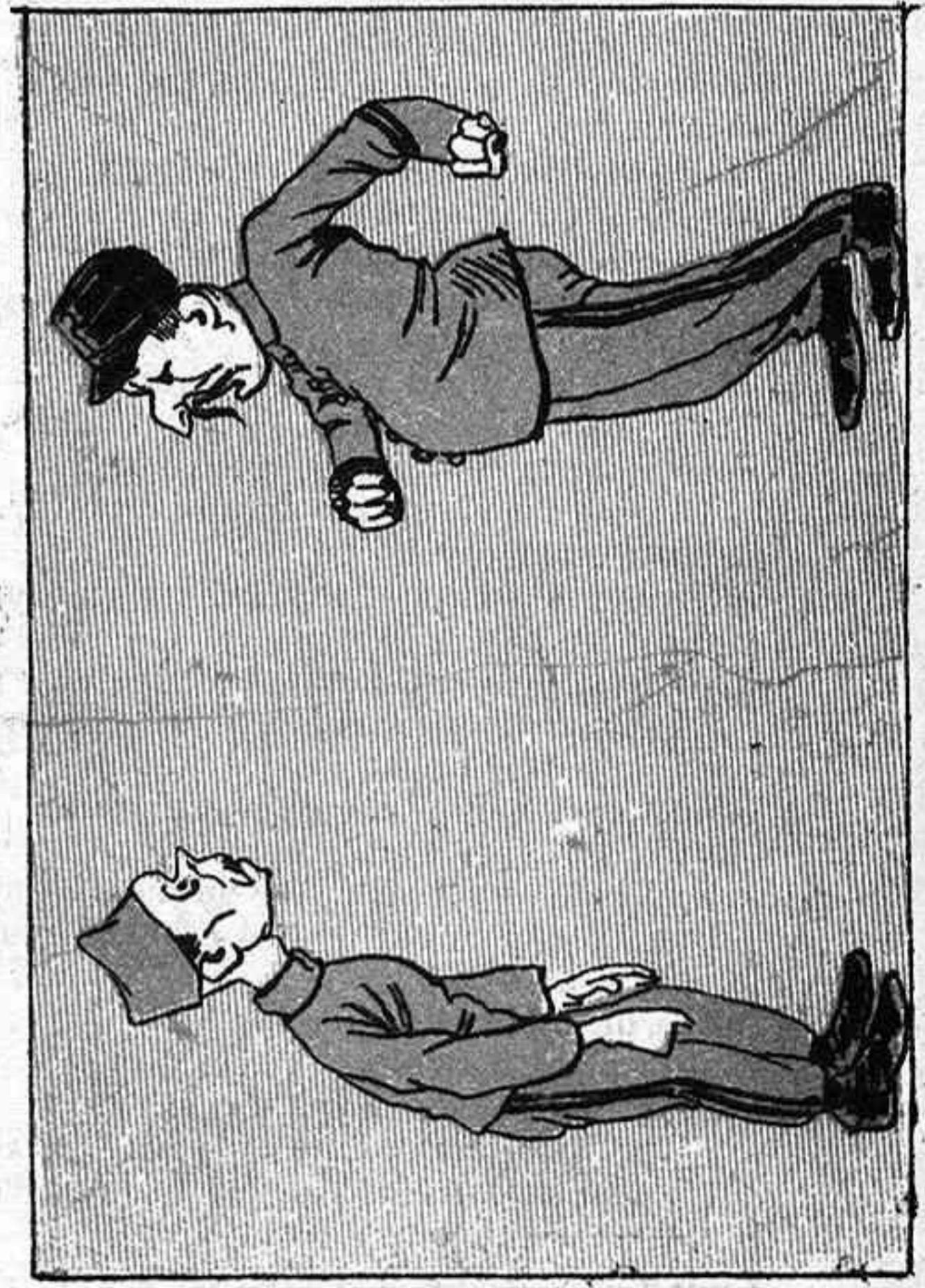
MARIANO AMAT.

¡Lo mes burro del batalló!

¡Mij any qu' aprens l' exercici,
y encare no 'l sabs, Maurici!

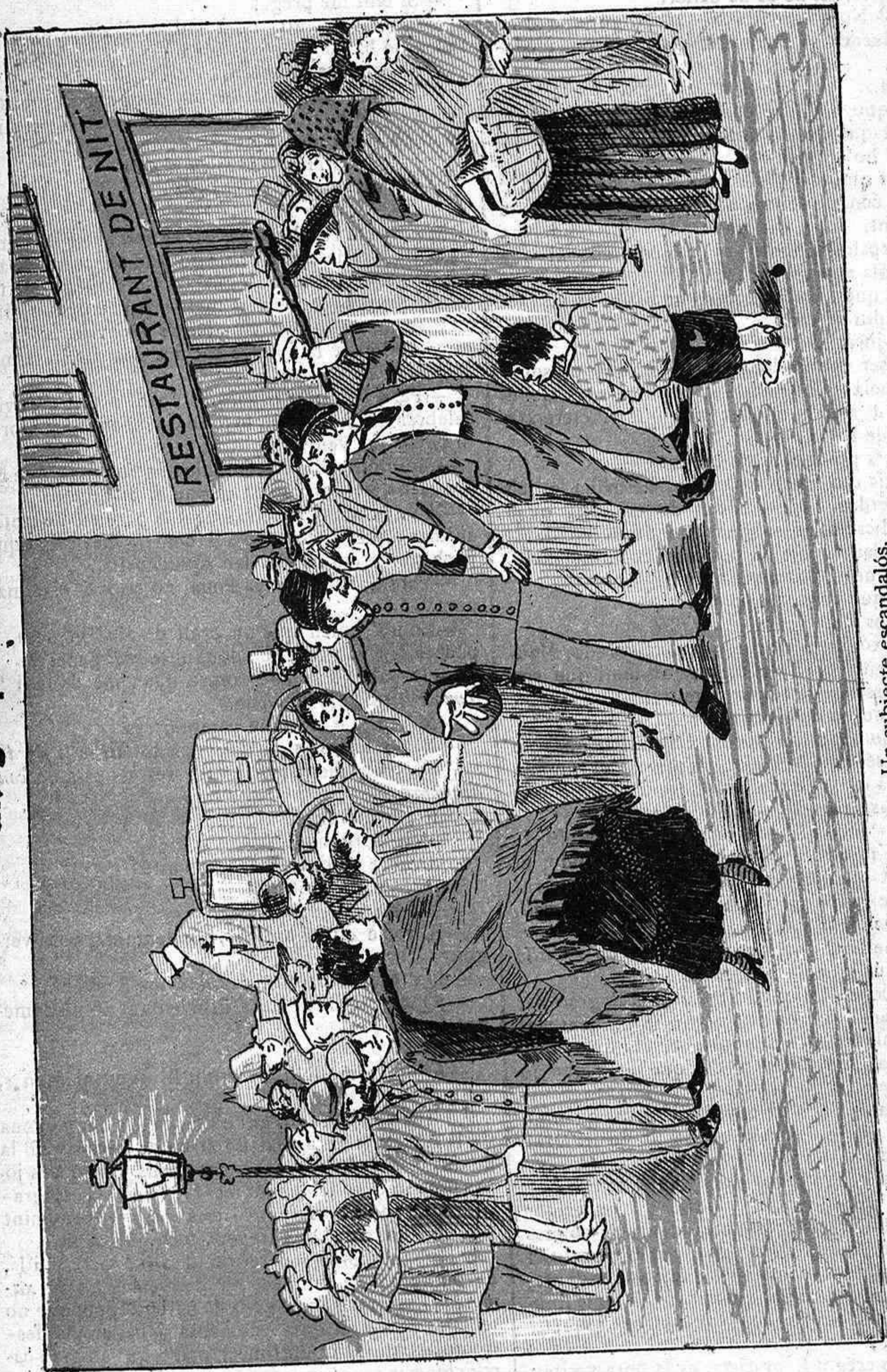
Estira bé la persona,
qu' aixís, semblas una mona.

¿Lo burro del batalló
ignoras qui es, gran bribó?

No 'm pegui; díu sa mullé
ique 'l més talós es vosté!

Un guapo de vehinal

Un subjecte escandalós,
un polissent ensopit,
molts badochs... ¡vetaquí un quadro
bó pe 'l género petit!

De verbena

TE compromís Engracieta?

—Ay! si no se de ballar!

—No ho digui aixó dona, digui que jo no soch mereixedor de giravoltar agafat ab son modelat cosset...

—No; ca...

—O be que vol descendir á tan baixa esfera; avants no taqui sos acarminats llabis ab la mentida.

—Es qu' ho dich de cert.

—Vol dir que may de la seva vida; no dich si s' ha trovat confosa entre altres balladoras; si no sobressurtint, entre la munió de s que rendeixen tribut á Terpsícore puntejant graciosament ni que sigui una sola americana?...

—Cregui que ni la americana he ballat may.

—M' ho diu de cert?

—Podria jurarli.

—No potser que la llengua qu' es troba presonera entre aqueixas dos rengleras de nacaradas dents menteixi, y d' aqui que la cregui y que m' ofereixi á ensenyarla de ballar.

—No; no 's prengui tanta molestia.

—¡Molestia diu, quan si vosté m' ho mana estich disposat á perdre la vida! ¡Parla de molestia quan una sola indicació, un sol pensament que li endevínés, el complauria com el mes rendit dels esclaus!...

—No, no; no vuy que me n' ensenyi.

—Te por que no c'ygui potser?

—Ca, no es aixó

—¡Si es aixó, creguim no 'n passi cuydado. Mentres estigui entre els meus braasos no temi que son escultural cosset se rossi per terra...

—Pero si no ho dich per aixó!

—No m' ho negui ho conech Engracieta, mes no temi, que jo sé molt de ballar, ¡si per' xó 'm diuhen en Balduf!; á mi 'l giravoltar em ve d' herencia.

—No 'm fassi riure!

—Que no s' ho vol creure? Donchs ascolti. Jo soch fill de Vall-carca; em dich Valls d' apellido; el meu ofici es t'actar ab ca-balls, ia ballo... bastant magre y al caminar acostumo sempre anar a-vall. Per ballar ballaria á la punta d' un punxó y per acabar sois me falta dirli que jo m' entench y ballo sol. —Jesús ¡quanta ballaruga!

—Digui! ¿consent á que n' hi ensenyi Engracieta?

—No, no; em sab greu molestarlo. Sapiguent tant de ballar rebaixarse fins á mi que soch la única potser entre noyas molt mes macas que jo... que no sé de ballar!

—Que diu are? Parla de noyas més macas quan no n' hi ha cap que pugua compararse ab vosté! ¿Ha vist en tot el carré, entre totas las Venus... (d' ayguera) qu' han concorregut al ball de Verbena organiat per l' adroguer, el taberner y un servidor de vosté que tinga uns ulls mes negres y ab mes brillantina que 'is seus? ¿Ha vist cap mes nasset tan pulcrament modelat com aquet que vos é ostenta, ni cap mes capseta de coral que guardi ab tanta figura la restellera nacarada com guarda sa boqueta?

—Adulador!

—No; no ho cregui Engracieta, es la pura veritat; no he vist en tot el globo terráqueo un conjunt de perfeccions tan perfectas com las que vosté reuneix.

—Quinas ganas té de bromejar.

—¡Ah! no es broma no, Engracieta...

«Salmerón en el Congreso
ha puesto una barberia...»

¿sent? va d' americana, apa no sigui esquerpa!

—Si tant me prega!

—Y si dona... no veu á moltas d' altres que no saben de ballar y... vaja aném.

—Si aquet es son desitj.

—Aixó ni preguntarho; au, donguim sa preciosa maneta... cóloquim l' altre sobre l' espatlla y segueixi ab mí els acompassats ritmes de...

«se riza y se corta el pelo
con mucha galanteria»

Mentres la rumbosa parella es pert entre la munió de balladors de *ambos sexos* qu' han concorregut á l' atenta invitació de adroguer ó á la rústega del taberner; una sogra ab mes mala intencio qu' un Miura y ab un gènit mes viu que *la vivor del estornell* está esbalotant la fids are pacífica *verbena* en termes alarmants...

—¡Pero V. me la pagarà Sr Joan! ahont s' es vist celebrar un Sant ab un ball de carrer ahont la moral hi te tan que veure?

—Mes dona. Si V. es la única parroquiana que no li agrada, en tinch á centas que hi disfrutan.

—Y V. permet y es cómplice á la perdició de tantas ánimas... ¡ah! si totas fossin com la meva filla que poch concorreguts estarian aquets balls...

—Vaigi... vaigi donya Pona, no cridi d' eixa manera...

—Com s' enten que no cridi d' eixa manera, puch cridar tan com me dongui la *real* ganal...

—Donchs jo la faré treure quan me dongui 'l *democrátich* gust de ferho.

—May mes li vindré á comprar res.

—Ni ho necessito ¡ab *diners*... á tot arreu li *fiarán!*

—No vuy menjar may mes res de casa un *condempnat!*

—Favor qu' em farà.

—¡Poca vergonya!

—Sempre en tinch mes que vosté.

—¡No 'm fassi sulfurá!

—Y á mi que m' esplica.

—A vosté qu' es un *ateo*, *condempnat*, poca vergonya..!

—Qu' es aixó calmis, calmis bona Senyora...

—¡Qué miroll! la meva filla ballant ab un home-not...

—Ay...

—An!!! Tremolin!!! Tremolin!!! avuy el mon s, ensorra...

La Engracieta ha cuygut en basca... á donya Pona de la rabieta li ha agafat un atach de nervis y ab la confusió, el ball ha parat un moment. Dos ó tres joves procuran soicitament fer retornar á la Engracieta y un pobre municipal está enfeynat contenint á donya Pona qu' esta treyent foch pels caixals.

El temps empleat per retirar d' alli á mare y filla, en *Baldufa* l' ha empleat en convencer á una *xamosa* rusa que l' ensenyaria de ballar... puig que no tenia mare... y ab quina comensa á ballar als destrempats ritmes d' un ronech piano qu' ab gran carincloneria repeteix las aixordadoras estrofas de...

«Salmerón en el Congreso
ha puesto una barberia...»

V. CALDÉS ARÚS

LA VUYTADA

Sembla que l' Arxiu que'n diuen
la Corona de Aragó
perilla 'l desapareixe
de la ciutat dintre poch
per fer puesto á Sta Clara
que no té prou casa, ab tot
y agafá 'ls carrers dels Condes,
Plassa del Rey y l' entorn,
Baixada de la Canonja
y Tapineria. Vol
del nom la seva Baixada
y no més... perque no pot.

Es lo únich que 'ns faltava
si resulta cert aixó:

L' arsenal mes gran, histórich,
de la nostra historia font,
dels estranjers punt de vista
y centre d' operacions
y d' universal consulta.
pe 'ls erudits tots del mon,
volen fins arrabassarlo
ab lo pretext insidiós
d' aixamplá un convent de monjas
que ab lo seu ja n tenen prou.

Cal que 'ls homes d' influencia
de tots tamanys y colors
deixant ideas políticas
y rossaments á recó
s' oposin tots ells, á l' una,
que 's dugui á terme eix atrós
traslado del Arxiu nostre,
com sembla, á la Vila y Cort
si es qu' estiman Catalunya
'ls blanchs, negres, verts y grochs;
puig fora la millor proba
de que no ayman gens ni poch
del passat nostras grandesas,
de nostra Historia 'l tresor,
lo llegat de nostres avis
que á Barcelona don' nom
com á ciutat de cultura
antes y després que tot.

Jo que per trenta mil causas

y cinquanta mil rahons
tinch l' Arxiu á la butxaca
(metafóricament), donchs,
jo que l' Arxiu 'l coneixo
de quan encare era un noy
y que hi he passat tants ratos
estudiant dins d' aquell bosch
de pergamins, semblant canyas,
en rotllos ó batallons,
entremitj de tants cents llibres
com missals, folis sens' nom,
documents de tota mena
que cad' un d' ells es un lloch
hónt s' hi hostatjan tants misteris
d' aquells temps de grans recorts...
creguéu que m' apena l' ánima
y m' omple 'l cor de tristor
al imaginar sisquera,
al reflexionar tan sols
que alló, qu' es á casa seva,
ens ho prenguin per dissort...
L' arxiu, més que arxiu, creguéume
ve á ser una institució.

*
**

Quan era jo rich y jove,
(aixís com ara ja soch
vell y pobre, apart modestia)
en arrivá á fer calor
me n' anava cap á fora
com ho fán tots 'ls senyors;
y per aixó are que pica
fá dias de debó 'l Sol
quan veig mundos y maletas
y gent cap á l' Estació
se me n' hi vá cap á fora
encar' que no vulga 'l cor
y envejo — mal m' está 'l dirho —
als que ván cap al Congost,
perque are l' istiu jo 'l passo
al terrat des que 's fá fosch.

¡No es tot hù aná á La Garriga

fins que s' ha acabat l' Agost
ó pujá al Passeig de Gracia
á fer goma y fe 'l mussol
assentat á las cadiras
ó á un pedris ohint 'ls sons
de la xaranga d' Albuera
ó banda de cassadors!

Es l' istiu, d' ensá que passo
aqueixa *crisis*, senyors,
l' época del any que sího
d' angunia com de calor;
puig 'ls que la ballém magre
y som amichs d' excursions,
¡sols la *Montanya pelada*
es nostra meta, tafoy!

*
**

La vaga dels rapa-barbas
ja ha tingut—crech—solució
fent festa la dependencia
'ls dilluns, com 'ls pegots.

'Ls que la tenim espessa
la barba y 'ns agrada molt
lo rissarnos 'l bigoti
y que, afeytats, fem tant goig
nos han fet pujá 'l Calvari
tots aqueixos barberots
durant aquets passats días
qu' han sigut del morro fort

Tinch pó que no será gayre
durader l' arreglo, donchs,
y 'm fundo en la circumstancia
de que 'ls fadrins barbers tots
siguent tant entonats ¡váya!
no voldrán fer molt temps, no,
festa sempre en semblant día,
'l dilluns ¡com 'ls pego's!

Desitjo que m' equivoqui
en bé dels fadrins, patrons
y en bé dels *barbas cerradas*
y durs de pelar, com jo.

PEPET DEL CARRIL

A DOS NOYAS

Las dos m' heu demanat ab insistencia
que us fès á cada una un bonich vers,
sense pensar qu' aixó es un gran apuro
per mi, jo que no vaig neixe *per vers*.

Perque pera compondrer uns quants versos
que vagin á unas ninas dedicats,
amigas, tinch que dirvos que precisa
qu' estiguin bé, molt ben engiponats.

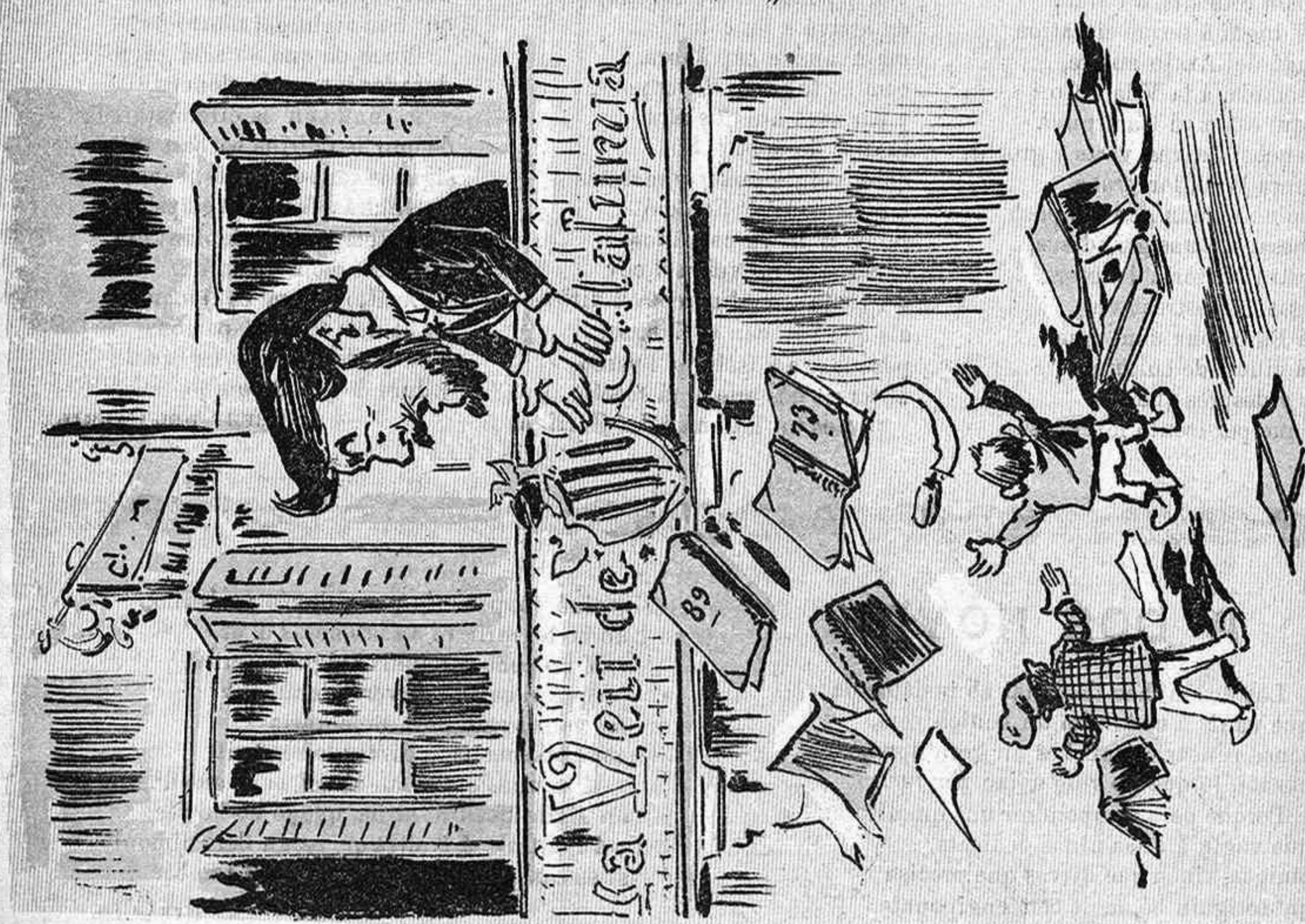
Qu' amor y poesia ells tots exhalin,
y que penetrin fins al fons del cor,

y aixó, jo, per més que volgués probarho,
no ho logaría ni ab promesas d' or.

Y no penseu qu' aixó sigui *camama*,
perqué si es que jo verdaderament
fer versos sapigués, procuraría
compláureus pera dirvos lo següent:

A la una.. qu' es un ángel, si es que d' angels
en algún lloch n' hi ha, que jo no ho sé,
y á l' altra... á l' altra qu' es un lleig dimoni
si es cas que de dimonis n' hi ha també.

A. RIBAS LL.

—¿No hi há res pel foc de S. Joan?

—Sí, noys. Aquí teniu aquet *pico* de Diccionaris del Cens electoral, que ja no 'ns han de servir per res.

—¡Ay de mí! Son las doce de la nit y l' ou me diu que las meas pantorrillas ja no farán mes conquestas.

GRANS FESTAS
Srs JOAN Y S^{ra} PERE

Ab el programa de festes l' Oliva s' hi engrairá els capellans, els toreros y las reynas dels mercats.

NOVETATS

Molt derrotxe en decoracions y molt luxu en los trajos, es lo que hi há que admirar en *El dragón de fuego*, pero... res mes, ja que ab la part literaria si 'ls oídos están atents n' hi ha per aburrir hasta al pacientíssim Job.

Sensible es lo gasto que féu la Empresa en obra tant soporífera y poch teatral y voldríam sapiguer á tractarse de altre autor que no fós en Benavente, lo que se li hauría contestat al presentar la obra.

No sabém com se tractá la obra á Madrit en son estreno, pero á Barcelona hasta los mes indulgents han trobat qu' era un cent peus.

Pera dissapte próxim s' anuncia *María Victoria*, obra de Linares Rivas que ab tot y no ser autor de moda y predilecte de las Empresas, estém segurs que haurá escrit obra de mes sentit comú que *El dragón de fuego*.

TIVOLI

Alternant ab *Marina* que á cada representació s' ha anat afinant mes y per lo tant han anat menguant las mostrás de desagrado y han aumentat las de satisfacció, s' ha cantat *Gli Ugonotti* debutanti lo personal d' ópera italiana y ab son desempenyo hi han sentit molts aplausos las Sras. Santoliva, Casals y Claesens y los Srs. Ferrari, Favaron, Banquells, y Oliveras, aixís com lo mestre Sr. Pérez Cabrero, que la dirigí ab molt acert, tributántseli una ovació després de la conjura.

Los *Hugonots* que 's cantan en aquet teatro per dos ralets la entrada, son dels notables que s' han sentit en aquet preu.

Regular éxit tingué *La sonámbula* cantada dilluns últim, siguent la heroina de la nit la Srta. Casals que cantá l' *aria* de la locura ab molta discreció y talent.

Pera avuy s' anuncia *La Bohème* que per lo personal que l' ha de cantar, creyém será l' ópera de la temporada.

CATALUNYA (ELDORADO)

L' estreno d' aquesta setmana ha sigut *Mme. Flirt* que si be desde sas primeras escenas se veu clarament que ha sigut transportada de l' altra part dels Pirineos, son petit argument y casi nula *trabassón* escénica feu qu' obtingués petit éxit, haventse obtat per retirar-la del cartell.

Pera avuy está anunciada *D. Gil de las calzas verdes*, comedia de Tirso de Molina que al reproduhirse en Madrit l' any passat, obtingué un gran éxit, tant l' obra com lo desempenyo que hi donaren la Pino, la Catalá y demás *troupe*.

Divendres passat se dongué una funció en honor á la companyía catalana del teatro Romea emportantsen los llorers de la nit lo Sr. Borrás y l' autor de l' obra que 's representá *Lo pati blau*, Sr. Rusiñol qui sense que ningú lo demanés se presentá en escena al final del primer acte y al del segón s' adelantá á primer terme.

¡Lo que pot la modestia!

GRAN TEATRO CONDAL — (Avants ONOFRI)

Pera avuy está anunciada la reapertura d' aquet teatro en lo que com se cambia lo género d' espectáculo que s' hi explotava, s' ha cregut convenient ferhi certas reformas que no dupta la direcció serán del agrado del públich

La companyía que ha de comensar sas tareas, es una de cómich-lírica, composta de artistas de primer ordre, estrenantse la obra de gran espectáculo *El infierno* la que será presentada ab la mateixa sumptuositat y aparato que es costum en lo gran teatro Chatelet de París.

Si l' empresa compleix lo que promet, veyém un éxit y un negoci en porta.

TIVOLI. — CONCERTS D' EUTERPE

Pera lo divendres próxim festivat de S. Joan, s' anuncia lo segón concert matinal de la present temporada per la llorejada Societat Coral Euterpe, prenenthi part además de sa important massa coral de las tres seccions, los reputats artistas Srta. Grillot y Sr. Marin.

Lo programa escullit es abundant y notable formantne part varias composicions de Clavé, Ribera, C. Wagner, Grieg, Weber y las estrenadas ab tan extraordinari aplauso en lo concert passat *Boda d' ancels* de García Robles y la 4.ª *Sinfonia sobre motius populars catalans* de Ribera, (J.)

Com á plat fort d' aquest concert hi figura la preciosa cansó de Verdaguer y Borrás de Palau, *La fari-gola*, arreglada per son autor pera las tres seccions de la Societat Coral

Ab tant escullit programa y atesa la festivat del dia, augurém un plé á vessar.

UN CÓMICH RETIRAT

Estisoradas

A n' el mon jo hi visch sens cor:
que trossejat, y á bossins;
¡una ingrata va enterrarmel,
dins la tomba del olvit!

—

¿Veurer vols fonda vritat
del qu' es la vida, Ramona?
Escriu la paraula ser; —
llegexila al revés; ¿qué 't dona! .

ANTOLI B. RIBOT

LA TOMASA

Aucells de nit

—Ja qu' es avuy la verbena
¿á que 'ns convidas, Bernat?
—A casa us guardo una ampolla..
—¿De xampany?
—¡De Rubinat!

Aquella profecia de que las donas acabarian per portar pantalons y 'ls homes faldilletas, sinó precisament en la indumentaria, qu' aixó es lo de menos, ja vá realisantse dintre del terreno polítich; pero no aquí ¡Ay! aquí sempre aném mitj sigle retrassats.

No fa molts dias que en una iglesia americana de Berlin se reuniren un bé de Deu de senyoras ab lo fi de fer valer sos drets ab las mateixas rahons y motius que per ferho tenen los homes.

Una de ellas digué desde l' altar: «Vos dém gracias, Senyor, per havernos assistit en la dura batalla, contra la injusticia y la opressió, y d' haver arrancat al nostre sexe del servilisme portantlo á la llum de la llibertat. Amén»

A n' aquest acte de gracias va seguir un coro fomení, y luego 'l predicador, que també era una dona, va explicar las seguidas victorias, alcansadas per las femellas, gracias á son esfor.

Com á últim número del programa, un' altra predicadora va reclamar per las senyoras lo vot polítich. Lo seu sermó fou poch més ó menos lo següent:

«Quan més la dona pe 'l desarrollo de la técnica y de la transformació económica 's veyá arrancada de casa seva y portada á la vida del treball, tant mes creixia son interés per la cosa pública y son sentit de responsabilitat. La igualtat política resultava d' aixó com una derivació naturalíssima. Han passat los temps en que 'l cristianisme consistia no més en pregar y en creure, y ara no pot anomenarse cristiá més que al que treballa en lo sentit de Cristo, y ajuda á instaurar lo regne de Deu sobre la terra y han passat també 'ls temps en que la virtut de la dona consistia en la sumissió, la inactivitat y la ignorancia.

Y perque la dona ha de treballar, vol participar en la formació de las lleys, sotmesas á las quals treballan, y per que volém treballar reclamém los drets que 'ns han de fer possible 'l treball.—Lo vot es l' arma ab 'a qual conquistarà la dona 'l mon, no pera ella, sinó per la Humanitat, contribuint á donar vida á n' al nou ordre social, en que no siga possible ni la esclavitut, ni la ignorancia, ni la pobresa.—Ni criat, ni amo, ni home, ni dona, com digué l' apóstol»

«Muy bien hablado;
chóquela usté»

com diuhen á la sarsuela: pero es preciso tener quinqué.

Tot aixó també es capassa de dirho la Teresa Claramunt y es tan bonich com vulguin, pero lo que s' ha d' averiguar es si á las senyoras per rahó de sa naturalesa y benestar los hi convé nivellarse als homes.

Conformes en que 'ls homes baixin una mica del seu nivell, y si son casats per exemple 's parteixin bonament ab la costella la feyna de rentar plats y passar la bogada, pero quan se tracti d' anar á la guerra es de creurer qu' aquets sers tan graciosos com débils no empunyarán lo mauser ni degollarán enemias.

De-enganyinse aquestas senyoras que reclaman lo vot polítich; están més bonicas y encisadoras cuydant als seus fillets, proporcionantlos un caudal de sentiments, posant

la llevar qu' ha de desenvolarse en son cervell mes endavant, qu' anant als col legis electorals y fent discursos en las iglesias ó en las Cámaras.

La Naturalesa marca prou bé á cada hu quina es la seva missió á la terra; puig si be existeixen donas que tant per son talent com per sa forsa poden posarse al costat dels homes, no deixan de ser verdaderas monstruositats, y monstruositat ben grossa fora, volgué imposar una escepció com á regle general.

✱

Dintre de pochos dias reapareixerá la revista catalana ilustrada *Catalunya Artística*, que va fundar nostre antich company de Redacció D. Joaquim Ayné Rabell, la qual va deixar de publicarse per causas agenas á la voluntat del nostre company.

Desitjém qu' aquesta nova tentativa 's vegi coronada per l' éxit més complert.

✱

Sembla qu' ha sigut resolt favorablement lo recurs interposat pe 'l Sr. Urzaiz contra la R. O. del ministeri d' Hisenda en que 's va, confirmar lo decret del ministeri Silvela suprimint la paga dels ministres cessants.

Ja 'ns estranyava que pogués subsistir una cosa que beneficiava 'ls interessos de la Nació.

✱

A Madrit, degut tal volta á las fortas calors, los están bullint las sangs, puig los resulta á dos ó tres crims diaris.

L' altre dia un subjecte anomenat lo *Cristo* va disputarse ab un company conegut pe 'l *Cargol*, y va enfilarse á n' aquet com un *idem*.

A n' aquí si que pot dirse,
Ojo ab lo Cristo..!
que mata.

✱

Aquet fet ha anat acompanyat de l' agressió á un capellanet per part de la seva enamorada, qu' era una noya qu' estava servint á la Vila de fer l' os.

L' historia es llargueta: Se tracta d' una majordona (la minyona en qüestió) que servia á un capellá (vellet sens dupte) de Castrojeriz. Arriba un capellanet al poble, s' enamora de la majordona, la posa en cert estat, y luego la noya s' en va cap á Valladolid á deixar lo bulto. Durant aquet *Via crucis* lo capellanet tot era escriure á la majordona fugitiva del poble, que se l' estimava molt, moltissim pero... no li enviava cap diner, per ajudarla. Desesperada la noya s' en va anar á Madrit posantse á servir, y 'l capellanet va presentarsehi fent babarotas devant de la casa ahont la minyona servia, esperantla al carrer tan aviat vestit ab los hàbits com anant de curro paysá. Resultats: que la mestressa de la noya, va adonarse del fantasma, y va llensarla al carrer. La noya veyent que qui l' havia deshonrada, sense ajudarla may, encare li feya perdre 'l pa, va cegarse, y va olavarti ab tota forsa un punyal al costat.

Cada dia 'ns aferrém més á la idea de que 'ls capellans haurian de casarse.

Vetaquí qu' en aquet cas, lo capellanet hauria hagut d' alimentar á la seva dona y al seu fill y 'l crim no hauria tingut lloch.

✱

Dissapte passat va arribar al Ferrol un millonari qu' ha estat á América mes de setanta anys, sense escriure á la seva familia.

Los seus parents, suposantlo mort, s' havian apoderat de setze mil duros corresponents al *americano*.

Ara aquet está cremat ab la seva familia y jura que la desheredará.

Y té rahó, pobre senyor americano. Aquí lo que correspon que d' aquets setze mil duros n' hi firmin un pagaré que venci precisament lo dia de la mort del millonari y aixís los parents ab los mateixos quartos qu' heredin podran satisfer lo pagaré... á n' ells mateixos.

*

Las Companías de Tranvias no contentas encare d' aixatarnos com una coca quan los sembla bé, han sortit ara quebrats per lo que 's refereix á la reversió, de las líneas qu' explotan, á la ciutat de Barcelona.

Han fet unas proposicions que, á dir veritat, sols podrian ser aceptadas per algún concejal dels acostumats á certamen de negocis.

Per resoldre l' assumpto s' ha nomenat una Ponencia.

Estarém á la vista per reparar si la tal ponencia 'ns pon algún ou pudent.

*

Continúa la guerra entre inquilinos y propietarios de casas.

Aquets últims s' han atrevit á dir en un escrit publicat p' els periódichs, que 'l depósit que gayrebé tots ells exigeixen als inquilinos, los causa una gran molestia *custodiarlo*.

Aixó ray, homes, si tanta molestia 'ls dona, no l' exigeixin ó portintlo cap á casa que mirarem de treure un interés ben crescut, com debéu fer *vosaltres* mateixos, si val á dir la veritat.

Vamos, senyors propietarios, no n' escriguin mes de ximplesas semblants y. . *passi ho be tinguin*.

*

Se diu que co ren pessetas sevillanas del any 1900 y 1901 que á primera vista semblan tan ben fetas com las llegalitas. Ab aquestas pessetas ja corren 23 cl sses de monedas falsas: setze d' ellas en pessas de duro y las restants en pessas de pesseta y de dos pessetas.

¡Quin disgust tindrà en *Girona Pobre* quan s' en enteri,

Es tan fácil que al cambiar un billet de Banch li encolomin alguna moneda falsa.

*

La matinada del dilluns va morir en aquesta ciutat lo conegut catalá D. Valenti Almirall.

Tot l' increment regionalista pot dirse qu' es obra de don Valenti; sense la iniciació y labor constant del home ilustre qu' acaba de baixar á la tomba, 'l gran moviment qu' ha arribat á preocupar y aterrar á las Corts madrilenyas, tal vegada no hauria passat d' esser una manifestació més literaria que política. Quan del regionalisme nostre 's tracti, cal assegurar que 'l Sr. Almirall, fou qui, com se diu vulgarment, *va portarnos las gallinas*.

Y fins en lo camp literari, es precis reconeix la gran influencia exercida en son desarrollo per l' insigne finat, puig sabut es que 'l Sr. Almirall fou un dels més decidits protectors y admiradors d' en Frederich Soler, qui ab son teatro catalá dongué una forta embranzida á las lletres de la terra.

LA TOMASA s' associa al viu dolor qu' ha causat á Barcelona la mort de D. Valenti Almirall.

Belleza perdurable

Cad' un dels seus dos ulls sembla una mora,
cada llabi un esclat de jove vida:
el nás, ben deliniat, tallat á mida,
la boca petitona, engrescadora.

Fá corre ab molt primor la llensadora
per dintre la *calada* reduhida
que, quan apreta un peu, s' obra vestida
dels fils que torna en drap la teixidora.

Hermosa en l' alegria, acibarada
per la desilusió, las sevas galdas
¡que bé estereotipan el dolor!

Sembla una Dolorosa resignada
sufrint la cobissor d' antigas faltas
¡jella! que si pateix, pateix d' amor.

J. COSTA POMÉS

LA NOYA MÉS MÁCA

La noya més máca
n' era la Rosó;
Peró nolt més máca,
cregueu que so jó.

Li deyan bufona,
li deyan pitera
y fins caminava
de certa manera.

Més los ulls tenia
petits y entelats:
jó els tinch oberts sempre
vius y apassionats.

Ella fins fugia
després del sarau;
si un jóve la veyá
portant vestit blau.

Deya la tontona:
—Com máca ja só—
no hi há cap més noya
com es la Rosó.

Més com la pobreta
no pensava mal
badava y badava
com bech de pardal

Y per més que hermosa
n' era la Rosó,
la noya més máca,
era sempre jó.

Ella, molt sensilla;
Jó, cintas y flor:
Ella sols un jóve:
Jó mil aymadors.

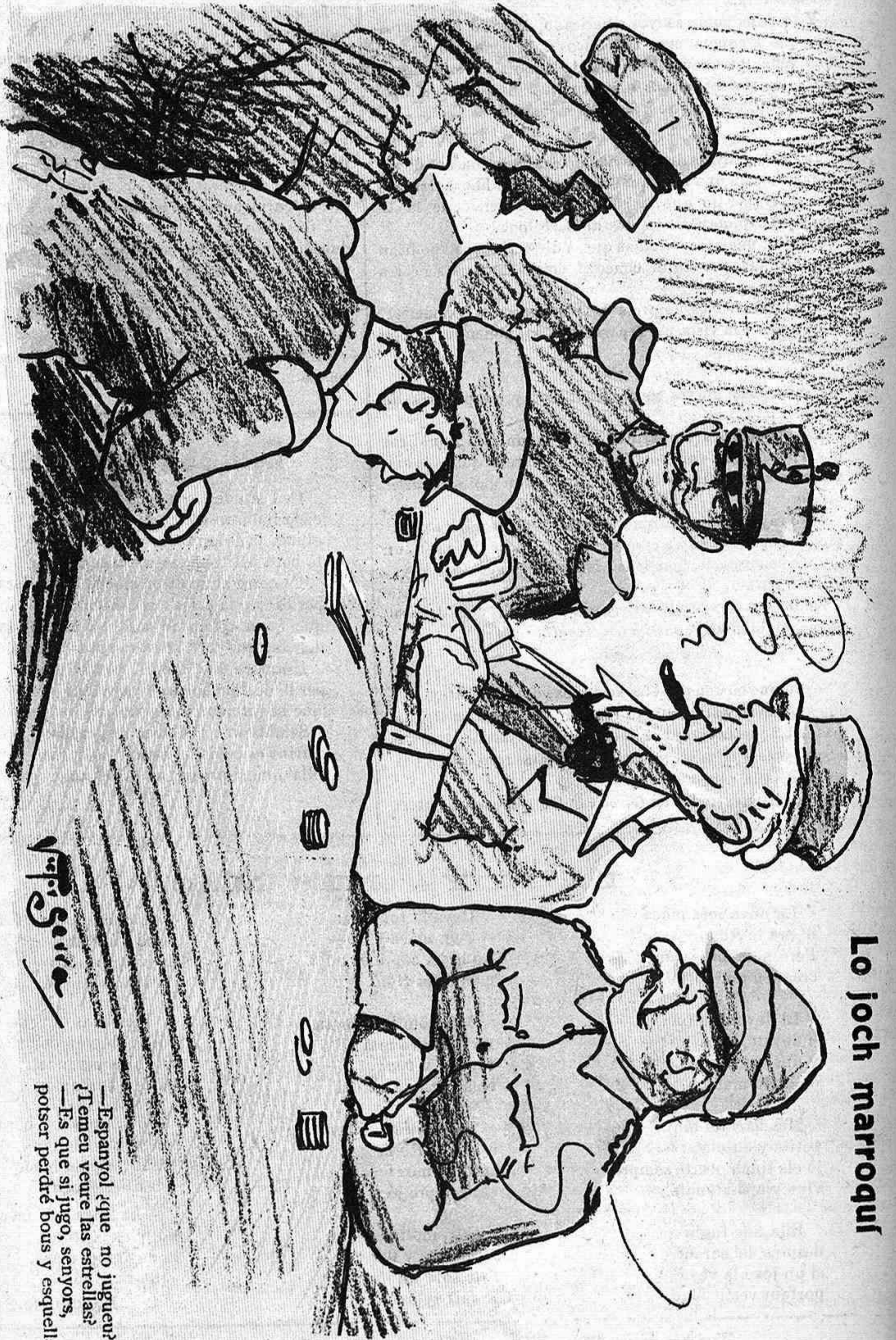
Y quan ja per *núvia*
anava á l' altá,
li vaig pendre el *núvi*
y 's va desmayá.

Y en tant qu' ella, bója,
plóra ab gréu dolor
sa ditxa perduda,
sa fé y son amor,

Jó canto á tot' hora
rihent y ballant,
besant á n' el home
robat per encant:

—La noya més máca,
no n' es la Rosó:
la noya més máca,
aquesta só jó.

MARCELINO SANTIGOSA

Lo joch marroquí

J. Serra

—Espanyol ¿que no jugueu?
¡Temen veure las estrel·las?
—Es que si jugo, senyors,
potser perdre bous y esquellas